

Motion till riksdagen

1989/90:Ub586

av Ingbritt Irhammar m.fl. (c)

Förlängd utbildning i diagnostisk radiologi

Bristen på röntgensjuksköterskor är ett nationellt problem av stora mått. Enbart vid Malmö sjukvårdsförvaltning saknas det i dagsläget 14 röntgensjuksköterskor. Den prekära personalsituationen har lett till en minskning av antalet utförda röntgenundersökningar med längre väntetider som en oundviklig följd. Bemanningsproblemen har även belysts i Landstingsförbundets skrift Sjuksköterskesituationen inom några specialområden.

Den uppkomna situationen beror till icke ringa del på uppläggningsen av det nuvarande utbildningssystemet. Utbildningen till sjuksköterska med inriktning diagnostisk radiologi utgör en av grundutbildningarna inom ramen för hälso- och sjukvårdslinjen. Utbildningen omfattar 90 poäng, varvid det för antagning är föreskrivet ett särskilt behörighetskrav i form av gymnasial vårdutbildning. Antalet behöriga sökande till 90 poängs varianten har minskat under en följd av år. Andelen vakanta utbildningsplatser efter genomförd reservintagning är mycket hög. Därtill kommer naturligtvis sedvanliga avhopp under utbildningens gång, varför andelen examinerade röntgensjuksköterskor i realiteten är katastrofalt låg och på intet sätt täcker huvudmännens personalbehov.

För att möta denna utveckling startades för första gången ht 1986 en försöksutbildning med alternativ förlängd studiegång omfattande 130 poäng. Till nämnda utbildning har det särskilda behörighetskravet om gymnasial vårdutbildning slopats. För att antas till utbildningen behöver den sökande alltså enbart ha genomgått teoretisk gymnasieutbildning. UHÄ hade i sin anslagsframställning inför budgetåret 1988/89 förordat en utvidgning av den förlängda studiegången till hälso- och sjukvårdslinjens samtliga inriktningar. I budgetpropositionen 1987/88:100 bilaga 10 (s. 260) var departementschefen positivt inställd till en sådan utveckling:

Det är angeläget att hälso- och sjukvårdslinjen kan dra till sig tillräckligt antal sökande så att sjuksköterskebristen i landet kan avhjälpas. Ungdomsskolorna blir allt mindre. Vårdlinjen i gymnasieskolan får ett mindre rekryteringsunderlag. Det betyder att den naturliga rekryteringsbasen för hälso- och sjukvårdslinjen minskar.

Intresset för nämnda försöksutbildning har varit mycket stort, varför den successivt har startats upp vid allt fler vårdhögskolor.

Vårdhögskolan i Lund/Helsingborg har hittills endast bedrivit utbildning

enligt 90 poängs varianten. Från vårdhögskolans sida gjordes försök att fr.o.m. höstterminen 1989 starta en försöksutbildning om 130 p. Utbildningen kunde dock inte starta då departementschefen i budgetpropositionen 1988/89:100 bilaga 10 (s. 211) uttalade, att

innan jag tar ställning till UHÄ:s förslag bör försöksverksamheten fortsätta och utvärderas ur såväl rekryterings- som jämställdhets- och kvalitetssynpunkt.

Vårdhögskolan har inför budgetåret 1990/91 ånyo gjort en framställning till UHÄ med begäran att få starta 130 p utbildning i diagnostisk radiologi (16 utb.platser) jämsides med nuvarande 90 p utbildning (16 utb.platser).

Vi kan nu notera, att regeringen i sin budgetproposition har föreslagit att planeringsramarna för den kommunala högskolans vårdutbildningar samt statsbidraget skall vara oförändrat för de tre kommande budgetåren.

Om regeringens förslag går igenom innebär det för Vårdhögskolan i Lund-Helsingborg, att utbildningen om 130 p i diagnostisk radiologi eventuellt kan starta till hösten 1990, men att det i så fall under den 3-åriga planeringsperioden måste ske en nerskärning av platserna för motsvarande utbildning om 90 poäng för att kunna finansiera nämnda 130-poängsutbildning. Detta tillvägagångssätt vore djupt olyckligt. Till följd av den mycket prekära personalsituationen är det av största vikt, att det vid Vårdhögskolan i Lund-Helsingborg bedrivs såväl 90 som 130-poängsutbildning i diagnostisk radiologi och att dessa båda dimensioneras med vardera 16 utbildningsplatser.

Det är därför nödvändigt att Vårdhögskolan i Lund-Helsingborg tillföres särskilda medel för att kunna starta 130-poängsutbildningen i diagnostisk radiologi till hösten 1990.

I annat fall kommer personalsituationen för sjukvårdshuvudmännen i södra Sverige fortsätta att vara mycket ansträngd, vilket i sin tur får negativa återverkningar på både verksamhetsvolymen och väntetiderna.

Hemställan

Med hänvisning till det ovan anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet att starta 130-poängsutbildning i diagnostisk radiologi för utbildning av röntgensköterskor vid vårdhögskolan i Lund-Helsingborg.

Stockholm den 23 januari 1990

Ingbritt Irhammar (c)

Ulla Tillander (c)

Bertil Fiskesjö (c)

Håkan Hansson (c)